

ABATACEPT

(Orencia®)

Wat is abatacept en hoe werkt het?

Abatacept is een geneesmiddel dat wordt gebruikt bij de behandeling bij auto-immuunziekten zoals reumatoïde artritis en jeugdreuma (JIA).

Bij deze aandoeningen is je afweersysteem ontregeld. Je lichaam denkt dat goede (lichaamseigen) cellen kwade indringers zijn en je afweersysteem wil die indringers verdrijven. Hierdoor komen bepaalde stoffen vrij die ontstekingen veroorzaken in gewrichten, pezen, spieren of organen. Dit kan in verschillende plaatsen van het lichaam gebeuren.

Abatacept is een **bDMARD** (Biological Disease Modifying Anti-Rheumatic Drug) of kortweg biologische reumaremmers. bDMARD's zijn een groep geneesmiddelen die **ontstekingen in gewrichten verminderen**.

Biologische geneesmiddelen, kortweg biologicals, zijn medicijnen die gemaakt zijn door middel van een biologisch proces (zoals bijvoorbeeld alcohol door gisting gemaakt wordt). Het principe is altijd in grote lijnen hetzelfde: voor de aanmaak van biologicals worden micro-organismen, cellen, planten of dieren gebruikt. De werkzame stof wordt dus vervaardigd door of is afkomstig van een levend organisme. Dit in tegenstelling tot de klassieke, chemische geneesmiddelen, die via een scheikundig proces worden gemaakt. Het woord 'biologisch' heeft bij geneesmiddelen dus een andere betekenis dan bij de biologische landbouw of voeding waar het gaat over criteria rond dierenwelzijn, teelttechnieken of toegelaten additieven.

Abatacept is een medicijn dat die afweerreactie van het immuunsysteem onderdrukt. Het medicijn remt de activiteit van bepaalde witte bloedcellen (T-cellen). Hierdoor vermindert de pijn, zwelling en stijfheid van je gewrichten. Op langere termijn heb je minder kans op blijvende gewrichtsschade.

Abatacept wordt gegeven als **langdurige behandeling**. Het duurt een paar weken voor je de effecten voelt. Soms duurt het langer en bij sommige mensen werkt het medicijn helaas niet of onvoldoende. Wanneer er geen verbetering optreedt na zes maanden, moet bekeken worden of een verderzetting van de behandeling wel zin heeft.

Waarvoor wordt abatacept gebruikt?

Je reumatoloog schrijft abatacept voor als je een auto-immuunaandoening hebt zoals reumatoïde artritis of jeugdreuma (JIA). Dit zijn aandoeningen waarbij het afweersysteem ontregeld is.

Je krijgt het enkel voorgeschreven als andere reumaremmers zoals methotrexaat, salazopyrine, leflunomide, ...niet of niet voldoende hebben gewerkt of als je daar te veel bijwerkingen van hebt. Dat is één van de terugbetalingsvoorwaarden in België.

Hoe moet ik abatacept gebruiken?

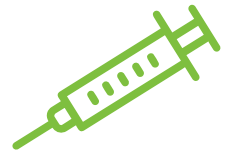
Abatacept krijg je via een infuus of via een onderhuidse injectie.

Infuus

De infusen krijg je toegediend in het dagziekenhuis. Na de eerste toediening krijg je opnieuw abatacept toegediend na twee en vier weken. Daarna elke vier weken.

Onderhuidse injectie

Abatacept wordt ingespoten onder de huid ter hoogte van de buik, dij of bovenarm. Je kan jezelf de injectie toebrengen met een voorgevulde spuit of voorgevulde pen. Je arts of reumaverpleegkundige zal je uitleggen hoe je dit doet. Als je het vervelend vindt om dit zelf te doen, vraag het dan aan een familielid of een andere persoon die je vertrouwt. Deze persoon zal dan ook de uitleg krijgen. Er zijn mensen die de inspuiting laten zetten door een thuisverpleegkundige, maar de meeste patiënten dienen het zonder problemen zelf toe.

De gebruikelijke dosering van abatacept via een onderhuidse injectie is één maal per week 125 mg (voor volwassenen) op een vaste dag. Het is belangrijk steeds van inspuitingsplaats te wisselen.

Wat zijn de voordelen van het gebruik van abatacept?

Abatacept vermindert de pijn, zwelling en stijfheid van je gewrichten en vermindert de toename van gewrichtsschade. De behandeling met abatacept geeft een goed resultaat bij mensen die niet goed (genoeg) reageren op klassieke reumaremmers. Je kan reeds enkele weken na de start van de behandeling een verbetering van gewrichtszwelling, pijn en stijfheid ervaren. Bij sommige mensen is het effect pas na langere tijd voelbaar.

Toediening via infuus of onderhuidse injectie maakt geen verschil in de uiteindelijke resultaten.

Mag ik abatacept gebruiken in combinatie met andere medicijnen?

Abatacept gebruik je bij reumatoïde artritis in combinatie met methotrexaat of een ander reumaremmend medicijn. Deze combinatie is effectiever.

Abatacept kan je – voor zover bekend – veilig gebruiken naast andere geneesmiddelen zoals glucocorticoïde geneesmiddelen (prednisolone of cortisone-injecties), ontstekingsremmende geneesmiddelen (NSAID's, bijvoorbeeld Naproxen of Ibuprofen) of eenvoudige pijnstillers zoals paracetamol of acetylsalicylzuur (aspirine). De combinatie met andere biologicals wordt niet aanbevolen.

Het is verstandig altijd aan je arts en je apotheker te vertellen welke andere geneesmiddelen je gebruikt of als er iets aan je medicijngebruik verandert.

Zijn er mogelijke risico's of bijwerkingen aan abatacept?

Zoals bij de meeste medicijnen, kan het gebruik van abatacept voor bijwerkingen zorgen. Sommigen komen vaak voor, anderen zeer zelden en niet iedereen krijgt bijwerkingen. In de bijsluiter vind je een uitgebreid overzicht.

De meest voorkomende bijwerkingen van abatacept zijn infecties van de bovenste luchtwegen (o.a. neus- en keelinfecties), hoofdpijn en misselijkheid.

Omdat abatacept je afweersysteem afremt kan je makkelijker een infectie krijgen. Soms verlopen infecties heftiger. Contacteer je (huis)arts als je koorts krijgt of je denkt dat je een infectie hebt, zeker bij de opstart van de behandeling! Je mag dan meestal (tijdelijk) geen abatacept gebruiken.

Als je een gewone verkoudheid hebt zonder koorts, kan je abatacept gewoon blijven doorgebruiken.

Tijdens het infuus is het mogelijk dat er een overgevoeligheidsreactie optreedt. Als het nodig is, wordt de toediening van abatacept vertraagd of gestopt of krijg je een medicijn om deze reactie tegen te gaan.

Wanneer je overgevoelig voor abatacept zou zijn, kan je een allergische reactie krijgen zoals zwelling van de lippen, koorts, lage bloeddruk of benauwdheid. Neem in dat geval zo snel mogelijk contact op met je arts of reumaverpleegkundige.

Zijn er nog dingen die ik moet weten over abatacept?

Extra voorzorgen bij de start van de behandeling

Voor je begint met abatacept wordt via een bloedafname onderzocht of je geen (sluimerende) infectie hebt, bijvoorbeeld hepatitis B (leverontsteking). Daarnaast wordt ook onderzocht of je drager bent van tuberculose (TBC).

Als uit de testen blijkt dat je actieve tuberculose hebt of een infectie zoals hepatitis B, dan is gebruik van abatacept niet aangewezen. Je dokter kan dan andere medicijnen voorstellen voor je start met de behandeling en ook tijdens de behandeling. Tuberculose die in het verleden onvoldoende behandeld werd, kan sluimerend aanwezig zijn. Je moet dan eerst een behandeling met anti-tuberculose medicijnen krijgen voor je kan starten met een biological.

Roken is nooit gezond. Wanneer je moet starten met een biological is het nog belangrijker om te stoppen met roken, gezien het grotere risico op infecties van de bovenste luchtwegen bij rokers.

Alcohol

Je kan (matig) alcohol gebruiken tijdens de behandeling met abatacept.

Bewaring van de injecties

Bewaar abatacept in de koelkast in de originele verpakking, tussen 2° en 8°C. Haal de injectiespuit 30 minuten voor toediening uit de koelkast om op kamertemperatuur te laten komen.

Abatacept is een duur medicijn dat gevoelig is voor de juiste bewaring. Het werkt minder goed als de koude-keten onderbroken wordt. Let er dus altijd op dat je het steeds correct bewaart.

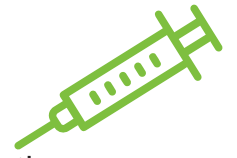
Reizen (met de injecties)

Als je naar het buitenland reist en/of reist met het vliegtuig moet je voor abatacept in het bezit zijn van een reisattest voor het vervoer van je medicatie in je handbagage. Dit attest vermeldt: de naam van de medicatie, de correcte dosering/gebruik, naam, handtekening en stempel van je arts/apotheker, eventueel de naam, adres en telefoonnummer van je ziekenhuis en de datum waarop het attest is opgemaakt. Vraag je arts/apotheker om het attest bij voorkeur in het Engels op te stellen of in de taal van het land waar je naar toe reist.

Vervoer je medicatie altijd in de originele verpakking en in een koeltasje zodat de ideale temperatuur voor bewaring (tussen 2° en 8°C) kan behouden blijven. Bij lange vliegreizen kan het interessant zijn vooraf contact op te nemen met de vliegtuigmaatschappij om te informeren naar de mogelijkheid tot bewaren van de medicatie in de koelkast van het kabinepersoneel. De koeltijd in een koeltasje is immers beperkt. Denk daar ook aan bij rondreizen met andere vervoersmiddelen en zorg ervoor dat je koeltasje voldoende koud moet zijn voor elke trip naar een nieuwe bestemming.

Houd medicijnen steeds in je handbagage. In het bagageruim van het vliegtuig kan het vriezen. Vergeet niet om het hotelpersoneel te verwittigen van de aanwezigheid van uw medicatie in de minibar of andere koelkast!

Vaccinaties

Voor de start van je behandeling met abatacept zal je arts je waarschijnlijk een jaarlijks griepvaccin en een pneumokokken vaccin aanraden omdat je kwetsbaarder bent voor infecties.

Heb je andere vaccinaties nodig omdat je naar verre landen wil reizen, overleg dan met je arts. Voor sommige vaccins moet je (tijdelijk) stoppen met je medicatie. Je mag immers geen inenting met een levend afgezwakt vaccin krijgen. Dit zijn bijvoorbeeld vaccins tegen bof, mazelen, rode hond, gele koorts, polio, herpes zoster of het rotavaccin. Je zou daar erg ziek van kunnen worden. Het is verstandig om dit goed op tijd te regelen om te vermijden dat je niet naar bepaalde landen kan afreizen.

Vruchtbaarheid bij vrouwen, zwangerschap en borstvoeding

Ben je een vrouw en heb je een kinderwens, praat er dan over met je arts. Er zijn weinig gegevens over de invloed van abatacept op de vruchtbaarheid.

Er is beperkte informatie over de effecten van abatacept tijdens zwangerschap. Abatacept gebruik je daarom best niet tijdens de zwangerschap.

Het is niet bekend of abatacept in de moedermelk overgaat bij mensen. Daarom mag je geen borstvoeding geven tijdens je behandeling met abatacept (tot en met veertien weken na de laatste toediening).

Als je van plan bent zwanger te worden, is het sowieso belangrijk om dit met je arts te bespreken, aangezien elke patiënt anders is.

Vruchtbaarheid bij mannen

Praat met je arts wanneer je een kinderwens hebt en abatacept neemt. Er zijn momenteel nog geen gegevens over de invloed op de kwaliteit van het sperma.

Waar kan ik terecht met mijn vragen over abatacept?

Als je je zorgen maakt, neem dan zeker contact op met je (huis)arts of met de reumaverpleegkundige.

Wil je meer informatie over je eigen aandoening of andere vormen van reumamedicatie, dan kan je terecht op de website van ReumaNet, www.reumanet.be of via info@reumanet.be. Er zijn veel brochures die je gratis kan downloaden. ReumaNet heeft ook een compleet dossier over abatacept en andere biologicals en biosimilars opgesteld.

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met de KBVR (Koninklijke Belgische vereniging voor Reumatologie) en met steun van het FWRO (Fonds voor Wetenschappelijk Reuma Onderzoek).

De officiële bijsluiter werd als basis gebruikt voor deze brochure, net als de brochures van ReumaNederland, Versus Arthritis (UK), Arthritis Australia en The American College of Rheumatology.

Dank aan Dr. Kristof Thevissen, aan de reumaverpleegkundigen en aan de patiënt experten van ReumaNet en CLAIR voor het nalezen en feedback.

